

Ut kan wèh!

De Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio aan zet in de energie- en grondstoffentransitie

Beste meneer Jetten,
Beste meneer Bontenbal,

Het volgende kabinet staat voor een cruciale opgave: het **versterken van de industriële basis van Nederland**, het benutten van de **kansen voor schone, duurzame groei** en het **versterken van de strategische onafhankelijkheid** van Europa. De **Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio** speelt hierin een cruciale rol. Dit **grensoverstijgende ecosysteem**, dat zich uitstrekt van Vlissingen via Terneuzen naar Gent, is namelijk één van Europa's meest strategisch gepositioneerde industrieclusters voor de economie, nu en in de toekomst.

De gezamenlijke ontwikkeling van de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio als één duurzaam industriecluster kan worden versneld. Daarom roepen wij u op om **zo snel mogelijk de benodigde bestuurlijk afstemming te organiseren tussen Nederland en België**. Dit biedt de kans om afspraken te maken over grensoverstijgende energie- en grondstoffeninfrastructuur, geharmoniseerde ruimtelijke en milieuregels en het wegnemen van administratieve barrières. Betrokken partners binnen Smart Delta Resources spelen hierin graag een rol.

Onze regio is namelijk van **strategisch, economisch en maatschappelijk belang**:

- De regio huisvest hoogwaardige, **zeer diverse basisindustrie** op het gebied van staal, food, automotive, brandstoffen, kunstmest en chemicaliën met bedrijven als Dow, Yara, Zeeland Refinery en ArcelorMittal;
- De regio huisvest met North Sea Port de **3e haven van Europa** qua toegevoegde waarde;
- Cross-border meer dan **106.000 banen** en €12,7 mld toegevoegde waarde;
- Door de gunstige omstandigheden om grote hoeveelheden energie en waterstof te produceren (dicht bij zee) en de link met diverse CCS-projecten is er een enorm potentieel om juist hier een **circulair ecosysteem** te realiseren;
- De regio huisvest een diverse en weerbare energiemix, waaronder de enige **kerncentrale** van Nederland én een sterke bijdrage van **wind op zee**: 1,5 GW aan bestaande capaciteit, 4 GW extra voor 2030 en nog eens 4 GW na 2030;
- **Grootste waterstofcluster** van de Benelux (bijna 600kton H₂ per jaar);

Als vertegenwoordigers van de Nederlandse partners geven wij graag een aantal punten mee richting uw formatietafel, die vanuit ons perspectief cruciaal zijn voor het streven naar een **welvarend, duurzaam en weerbaar Nederland**. Ondertekenaars vormen een **brede coalitie** omdat de impact ons individuele belang overstijgt. Wij hopen dat u deze punten wilt betrekken in het formatieproces en delen uw overtuiging: 'Ut kan wèh!'.

1. Langjarig en consistent industriebeleid

Hoewel er concrete verduurzamingsprojecten klaarstaan, komen deze lastig van de grond door een ongelijk Europees speelveld met in Nederland hogere energieprijzen en nationale heffingen. Dit remt investeringen, vertraagt onze verduurzaming en vergroot het risico op weglek van productie naar landen met lagere milieustandaarden - vandaar onze vraag om:

- Harmonisatie van energie- en netwerkkosten met omliggende landen in Europa;
- Afstemming van nationaal beleid op Europese richtlijnen (zoals REDIII);
- Langjarige (>2030) maatwerkafspraken met strategische bedrijven zoals Dow, Yara, Zeeland Refinery;
- Ruime, consistente en adaptieve subsidie-instrumenten ter ondersteuning van transitieprojecten (zoals CCS, industriële elektrificatie, enzovoorts);
- Europees inzetten op duurzame marktcreatie voor lead markets, vergezeld met 'Made in Europe'.

2. Crossborder energie- en grondstoffeninfrastructuur

De industriële verduurzamingsopgave vraagt om sterke energie- en grondstoffeninfrastructuur. In belangrijke grensregio's als de Schelde Delta-regio zijn daarvoor cruciale investeringen in - én nauwere afstemming over - infrastructuur tussen de buurlanden noodzakelijk. Dit vraagt om:

- Versnelling van aanleg van waterstof-, CO₂- en elektriciteitsinfrastructuur in de Schelde-Deltaregio;
- Eén gezamenlijke NL-BE aanpak voor routekeuze, financiering en vergunningen;
- Publiek investeringskader voor energie- en grondstoffeninfrastructuur.

3. Ruimte en vergunningen voor de industrie van de toekomst

Om haar bijdrage aan brede welvaart te kunnen leveren, heeft het haven- en industriecluster voldoende (milieu)ruimte nodig. Vergunningverlening moet sneller, voorspelbaarder en gericht zijn op projecten die CO₂-uitstoot en stikstofdepositie verminderen. Gelijktijdig moet worden ingezet op natuurherstel in de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio. Hiervoor is het volgende nodig:

- Duidelijke stikstofregels die natuurherstel én duurzame ontwikkeling combineren;
- Een natuurherstelfonds om duurzame groei in Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio mogelijk te maken;
- Prioriteit geven aan meer ontwikkelruimte voor haven en industrie.

4. Kennisinfrastructuur

Voor een sterk en toekomstgericht grensoverstijgend cluster is het van essentieel belang dat de regionale onderwijs- en onderzoeks-infrastructuur wordt versterkt en zich verder kan ontwikkelen. Zorg daarom voor een robuust en innovatief ecosysteem van de waaier (Campus Zeeland), door onder andere de volgende initiatieven:

- Implementeer een structureel gezonde en bij de regio passende bekostiging van het praktijkgericht onderwijs, levenslang ontwikkelen en onderzoek;
- Zorg voor een blijvende verbeterde bereikbaarheid binnen en naar de regio;
- Creëer duurzame mogelijkheden om internationaal talent aan te trekken en te behouden.

Tot slot

Alle partijen in ons gebied zijn bereid hun rol te pakken in de nationale en Europese opgave naar een 'netto-nul' samenleving. Bedrijven moeten met concurrerende randvoorwaarden weer kunnen investeren, werknemers willen de transitie in praktijk brengen en onderwijs- en kennisinstellingen staan klaar om vakmensen op te leiden en innovatie te stimuleren.

Zonder een daadkrachtige nationale overheid blijven deze kansen onbenut. Daarom is nú actie nodig uit Den Haag om samen met de regio belemmeringen weg te nemen, investeringen te stimuleren en een heldere visie neer te zetten voor 2030 én verder.

Deze brief is opgesteld door een brede coalitie van (maatschappelijke) organisaties, die deze oproep onderschrijven vanwege de grote impact op de brede welvaart, strategische autonomie, verduurzaming en de leefomgeving, zowel in de regio als in Nederland en Europa. De coalitie gaat graag in gesprek met de politiek om samen te werken aan concrete maatregelen voor de toekomst van de industrie en de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio.

Met hartelijke groet namens vertegenwoordigers uit de Vlaams-Nederlandse Schelde-Deltaregio,

Jo-Annes de Bat
Gedeputeerde Provincie Zeeland

Maarten Den Dekker
Directeur Smart Delta Resources NL

Cas König
CEO North Sea Port

Vincent Courtois
Voorzitter Portiz

Eric de Ruijscher
Voorzitter VNO-NCW Zeeland

Marinus Schroevers
Voorzitter Economic Board Zeeland

Dick ten Voorde
Voorzitter Impuls Zeeland

Hendrik-Jan van Arenalts
Voorzitter College van Bestuur HZ University of Applied Sciences

